

PAŠVADĪTA MĀCĪŠANĀS: TEORIJA, PIEMĒRI, PRAKSE

**Ilze Mazpane, izglītības metodiķe
Dobelē, 03.01.2024.**

Šodien nodarbībā sasniedzamie rezultāti

- Aktualizēt zināšanas par pašvadītas mācīšanās teoriju.
- Analizēt pašvadītas mācīšanās uzdevumu un skolēnu darbu piemērus.
- Plānot sistemātisku pašvadītu mācīšanos kādā no klasēm, ko mācu.

Lai to paveiktu, mēs:

- atsvaidzināsim zināšanas par pašvadītas mācīšanās teoriju (kas tā ir, no kā sastāv un kādi no tās ir ieguvumi)
- aplūkosim tipiskākās problēmas, kas saistītas ar pašvadītu mācīšanos
- izskatīsim dažus mītus par pašvadītu mācīšanos
- iepazīsimies ar piemēru, kurā tiek sistemātiski mācīta pašvadīta mācīšanās
- analizēsim vienu uzdevuma piemēru, kurā nepieciešams skolēnu atbalstīt, apšvadīti mācoties
- plānosim pašvadītu mācīšanos kādā/-ās klasē, ko mācām

Vai kaut kas līdzīgs ir piedzīvots?

Skolēns:

- “Esmu iestrēdzis, nezinu, kā tikt tālāk.”
- “Es to vienkārši zinu. Kāda starpība, kā es to zinu?”
- “Šis uzdevums man riebjas. Nav jēgas pildīt.”
- “Es nezinu, kas man īsti padodas.”
- “Nezinu, kā es šo uzrakstīju. Vienkārši uzrakstīju un viss.”
- “Dzīvē jau nu tas noteikti nenoderēs!”

Jautājumi skolotāja galvā

- Kā iemācīt skolēniem tikt galā ar motivācijas trūkumu?
- Kā stiprināt viņu pārliecību par savām prasmēm un adekvātu to novērtējumu?
- Kā vairot skolēnu “krampi” iedziļināties un rūpīgi pabeigt sarežģītus uzdevumus?
- Kā mudināt skolēnus uzņemties atbildību par savu mācīšanos?
- Kā skolēniem palīdzēt veidoties pašiem par savas mācīšanās ekspertiem?

Kā iemācīt skolēniem pašvadības prasmes?

Mīts vai patiesība?

- Pašvadīta mācīšanās nozīmē skolēna patstāvību un skolotāja neiesaistīšanos.
- Pašvadīta mācīšanās visbiežāk ir haotiska un aizņem daudz laika, tādēļ cieš skolēnu zināšanas.
- Reflektēt nepieciešams gan par to, kas ir, gan par to, kas nav izdevies.
- Pašvadītas mācīšanās prasmes tiek vērtētas pēc mācību darba gala produkta (piem., summatīvā darba).
- Vienīgi motivēti skolēni labi tiek galā ar pašvadītu mācīšanos.

Pašvadīta mācīšanās

“Pašvadīta mācīšanās ir process, kurā skolēns apzināti darbina un lieto domāšanas, emocionālo procesu un uzvedības regulēšanas rīkus, lai pats sistemātiski apgūtu jaunas zināšanas un prasmes.” /E. Vanags, 2019/

Skolēns, kurš regulāri lieto pašvadītas mācīšanās prasmes, ir “**proaktīvs savos centienos iemācīties, jo apzinās savas stiprās un vājās puses, viņu vada personiski izvirzīti mērķi, un viņš lieto ar uzdevumiem saistītus konkrētus paņēmienus**” /B.Zimmerman, 2002/

Pašvadīti mācoties, skolēns:

1. **plāno** savu mācīšanos
2. **uzrauga** savu mācīšanos
3. **novērtē** savu mācīšanos
4. **pārvalda** savas **emocijas**
5. izmanto **mācīšanās stratēģijas**

leguvumi no pašvadītas mācīšanās

- Labas pašvadītas mācīšanās prasmes paredz **augstākus akadēmiskos un profesionālos sasniegumus** nekā tādi faktori kā intelekta rādītāji, vecāku izglītība vai vecāku sociāli ekonomiskais statuss.
- Skolēniem, ar laiku labāk iemācoties vadīt savus domāšanas un mācīšanās procesus, **rodas vairāk risinājumu problēmām un viņi spēj labāk koncentrēties**, pildot sarežģītus uzdevumus.
- Īstenojot sistemātisku pieeju skolēnu pašvadītas mācīšanās prasmju attīstībai, **uzlabojas arī klases klimats**, skolēni cits citam palīdz grūtībās, un viņi sāk mērķtiecīgāk izturēties pret mācību procesu.

Pašvadīta mācīšanās

1. Skolēns, kurš **plāno savu mācīšanos**

- Domā par mācīšanās mērķiem (uzdevumu) un apsver, izdomā, kā un ar kādiem paņēmieniem, stratēģijām tos sasniegt.
- Izveido darbības plānu un kritērijus, kas liecinās, ka plāns izpildīts. Piemēram: Ko es darīšu, lai izpildītu uzdevumu? Kas man nepieciešams? Cik daudz laika man vajadzēs?

Pašvadīta mācīšanās

2. Skolēns, kurš **uzrauga savu mācīšanos**

- Īsteno savu plānu un uzrauga savu darbošanos, progresu, vai izdodas sasniegt izvirzītos soļus, izvirzīto mērķi.
- Pārbauda kļūdas.
- Meklē labākus risinājumus.
- Var izlemt mainīt plānu, darbības soļus. Piemēram: Vai man izdodas, kā bija plānots? Ko man darīt citādi? Vai es visu saprotu?

Pašvadīta mācīšanās

3. Skolēns **novērtē savu mācīšanos:**

- Cik veiksmīgi sasniedzis mērķus (izpildījis uzdevumu) ar izvēlētajām stratēģijām – kas labi izdevies un ko nākamreiz varētu darīt citādi, labāk. Vai es izpildīju uzdevumu, kā iecerēts?
- Kas traucēja?
- Kas izdevās?
- Ko nākamreiz varētu darīt citādi?

Pašvadīta mācīšanās

4. Skolēns, kurš **pārvalda savas emocijas:**

- tās spēj atpazīt, nosaukt un dažādās situācijās vadīt savu uzvedību, lai tiktu ar emocijām galā.

Pašvadīta mācīšanās

5. Skolēns, kurš **izmanto mācīšanās stratēģijas:**

- pārvalda un apzināti lieto dažādas stratēģijas (piemēram, kā labāk atcerēties dzejoli vai ķīmijas elementus), pieskaņojot tās attiecīgajai situācijai.

Skolēns, kurš ir attīstījis pašvadītas mācīšanās prasmes, varētu teikt:

“Es izvirzu savai izaugsmei īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, tos īstenoju un analizēju savas domāšanas un rīcības gaitu, vadu savas emocijas un uzvedību, no kļūdām mācos.”

Kā attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmes?

Kā attīstīt caurviju prasmes?

Metodiskais līdzeklis skolotājiem

Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr. 8.3.1.1/16/1/002
Kompetenču pieeja mācību saturā

Mācot:

- Izvirzīt personīgos mācību mērķus un pamatot to jēgu.
- Plānot mērķu īstenošanu, iekļaujot dažādas stratēģijas.
- Izvērtēt, vai un kā plāns izdevies.
- Reflektēt par savām stiprajām un vēl pilnveidojamajām pusēm un izmantoto stratēģiju efektivitāti.
- Secināt, kas no tā, kā skolēns strādā, viņam palīdz un kas traucē virzīties pretī mērķiem.
- Izvirzīt nākamos mērķus.

Uzdevums grupās. Ko no šī es jau daru? Kā es to daru?

Kā mācīt pašvadītas mācīšanās prasmes?

1. solis: **izpēti**, ko tavi skolēni jau spēj paveikt!

2. solis: **izvērtē**, ko tu jau dari, lai attīstītu skolēnu prasmes!

3. solis: **pārdomā un secini**, ko darīt turpmāk, lai attīstītu skolēnu prasmes!

4. solis: **izplāno** konkrētu mācību situāciju un **izmēģini** to!

1. solis...

Kurš darbības skaidri jau spēj labi paveikt? Atzināt ar burtiņiem, vienreiz no krāsainā uz labo pusī!					
Procesas	Beidzot pārmaiņu	Beidzot 3. klasē	Beidzot 4. klasē	Beidzot 6. klasē	Beidzot 12. klasē
Novērtē savu mācīšanos Novērtē mācīšanos mērķu sasniegšanu un procesu.	□ Ievērtē savu darbību, procesu un rezultātu pēc darbināja kritērijiem vai pēc ievērtējam kolēģiem. □ Apzinās savu vārdi, procesu un rezultātus, apzinot kā daļu no mācīšanās. □ Ievērtē, lai uzlabotu vārdi.	□ Mācību procesā ar skolotāja uzdevumiem spējas veikt mācību uzdevus, izvērtējot rezultātus. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi, lai uzlabotu mācību uzdevumus. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi, lai uzlabotu mācību uzdevumus.	□ Patstāvīgi novērtē savu mācīšanos, izvērtējot rezultātus un procesu. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi, lai uzlabotu mācību uzdevumus.	□ Patstāvīgi novērtē savu mācīšanos, izvērtējot rezultātus un procesu. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi, lai uzlabotu mācību uzdevumus.	□ Patstāvīgi novērtē savu mācīšanos, izvērtējot rezultātus un procesu. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi. □ Mācību procesā nodarbojas, lai uzlabotu vārdi, lai uzlabotu mācību uzdevumus.
Pārvalda emocijas Pārvalda savas emocijas sociālā procesā.	□ Mācību situācijā ir spējas pārvaldīt savas emocijas. □ Mācību situācijā ir spējas pārvaldīt savas emocijas.	□ Skaidro dažādas emocijas un savas darbības rezultātus. □ Skaidro dažādas emocijas un savas darbības rezultātus.	□ Pasaules situācijā ir spējas pārvaldīt savas emocijas. □ Pasaules situācijā ir spējas pārvaldīt savas emocijas.	□ Mācību procesā ir spējas pārvaldīt savas emocijas. □ Mācību procesā ir spējas pārvaldīt savas emocijas.	□ Mācību procesā ir spējas pārvaldīt savas emocijas. □ Mācību procesā ir spējas pārvaldīt savas emocijas.
Izmanto mācīšanās stratēģijas Apzinā, izpētīt un izmantot mācīšanās stratēģijas, lai uzlabotu mācību rezultātus.	□ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas. □ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas.	□ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas. □ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas.	□ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas. □ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas.	□ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas. □ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas.	□ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas. □ Mācību situācijā ir spējas izmantot mācīšanās stratēģijas.

Manas darbības	Cik bieži tas novērojams manā darbībā?				Piezīmes, idejas
	Vienmēr	Dažbārt	Reti	Nekad	
MODELĀJU PĀTS. Nosauca savas emocijas un situācijas, kas tās rada. Vārdiski aprakstu savu domāšanu, plānojot un īstenojot savas darbības. Komentēja savas kļūdas vai neveiksmes un tālāko darbību plānošanu.					
PLĀNOJU ATBILSTOŠUS UZDEVUMUS UN IEKĀRTOJU VIDI. Laišus informētju skolēnus par pārmaiņām. Veidoju un izmantoju/lietoju virtuālas atgādināšanas, kas palīdz skolēniem vadīt savu mācīšanos. Lietoju valodu un pauci atkārti, kas ļauj bērnam kļūdas pieņemt kā daļu no mācīšanās. Regulāri mēdžu bērniem konkrētu atgādināšanu saiti un rosinu domāt, ko vajadzētu darīt tālāk.					
MĀCĪBU PROCESĀ VIRZU SKOLĒNU MĀCĪŠANOS. Mācību kļūdu uztvert kā darba procesu daļu. Mācību plānot, īstenojot lekciju un vērtējot padarbi.					

Atzīpildi šo veidni, lai izplānotu savu mācību situāciju!	
Klase:	
Mācību priekšmets:	
Skolēniem sasniedzamais rezultāts:	
Kā es modelēšu šo prasmi?	
Kā es veidošu vidi vai kādu uzdevumu došu?	
Kā es mērķtieciīgi virzīšu prasmes attīstību?	
Kā es zināšu, ka skolēns sasniedzis plānoto rezultātu?	

PĀMĀTROKĻĀ			
Lai skolēns prasmu plānot	Lai skolēns prasmu uzturētu savu mācīšanos	Lai skolēns prasmu pārveidot savu emocijas	Lai skolēns prasmu izmantot mācīšanās stratēģijas
Modelē pats Komentē kā šo jēmu kādu norisi, un visā, ko varētu būt konkrētas veiktājas darbības, lai mācību na šo padarītu, un skolēniem nodot mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Plāno pārmaiņu uzdevumu Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus.	Modelē pats Komentē savas kļūdas vai, ja kaut kas neizdodas, kā problēmu, konkrētas darbības, lai skolēniem nodot mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Plāno pārmaiņu uzdevumu Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus.	Modelē pats Komentē savas kļūdas vai, ja kaut kas neizdodas, kā problēmu, konkrētas darbības, lai skolēniem nodot mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Plāno pārmaiņu uzdevumu Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus.	Modelē pats Komentē savas kļūdas vai, ja kaut kas neizdodas, kā problēmu, konkrētas darbības, lai skolēniem nodot mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Plāno pārmaiņu uzdevumu Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus. Veido vidi Izvērtē mācību uzdevumu, kas izvērtē mācību uzdevumu, lai uzlabotu mācību rezultātus.

Piemēra analīze

- Iepazīstieties ar piemēru, kā skolēniem sistemātiski mācīt pašvadītas mācīšanās prasmes!
- Vai ko līdzīgu esat darījis?
- Vai tos pašus mērķus mēģinājis sasniegt citādi? Kā?
- Kādi jautājumi pēc iepazīšanās ar šo piemēru rodas?

Uzdevums skolēniem (10.kl., “Kultūra un māksla I: teātris”)

- 1. Izlasi jautājumus par viduslaiku teātri! Uz tiem tev būs jāatbild.*
- 2. Tad iepazīsties ar kritērijiem un atzīmē, kā tev šķiet, ko no tiem un kurā līmenī tu jau proti.*
- 3. Izvirzi sev personīgo izaugsmes mērķi šim darbam!*
- 3. Iepazīsties ar avotiem – vienu video un trim tekstiem – un atbildi uz jautājumiem!*
- 4. Izlasi grupas biedra darbu un novērtē to, snieguma līmeņu aprakstā atzīmējot, kurā līmenī katrā kritērijā darbs, tavuprāt, ir! Sniedz konkrētus ieteikumus, kā darbu varētu uzlabot!*
- 5. Izlasi, ko par tavu darbu rakstījis klases biedrs. Izvērtē, kuri ieteikumi tev der, un uzlabo savu darbu!*
- 6. Kad esi pabeidzis, izvērtē savu darbu pēc kritērijiem!*
- 7. Izvērtē, vai un kādā mērā tev izdevās smasniegt šodien izvirzīto mērķi, kā arī, ko nākamreiz varētu darīt citādi!*

Portfolio par viduslaiku teātri

REFLEKSIJA PAR SAVU MĀCĪŠANOS

(dienas sākumā) **Kāds ir mans personīgais mācību mērķis šīs dienas nodarbībām?**

Mans personīgais mācību mērķis šodiendienai ir **padarīt** savu **uzrakstīto tekstu konkrētāku**, ne tik izvērstu - tas ir uzrakstīt to īsi, kodoliski un konkrēti un šo tekstu padarīt visiem viegli uztveramu, **izceļot tekstu ar strukturēšanas paņēmieniem** - pasvītrot atslēgas vārdus, izcelt tos utt.

Kādēļ man tas ir nozīmīgs?

Man tas ir nozīmīgs, jo pēdējās dažas reizes, rakstot portfolio, man ar to ir gājis sliktāk nekā ar citu uzdevumu izpildi un to es esmu pamanījusi lasot skolotājas atgriezenisko saiti par manu darbu, tā kā šodien, lai es pilnveidotu savas prasmes un uzlabotu savu vērtējumu, es piestrādāšu pie tās - mēģināšu visu formulēt īsi un konkrēti un to izcelt ar strukturēšanas paņēmieniem.

Kā plānoju to īstenot? (Mini konkrētas darbības pa soļiem!)

- 1) Izlasīt skolotājas atgriezenisko saiti
- 2) Saprast, kādas ir manas vājās puses
- 3) Sākt darboties pie sava portfolio
- 4) Izlasīt tekstu ar savu paņēmienienu - 1. izlasi pats, 2. atskaties uz izlasīto- izvelc no tā svarīgāko un uzraksti savas domas, 3. ieklausies citu skolēnu domās, 4. "izvelc" būtiskāko no tā un 5. papildini portfolio ar svarīgu informāciju
- 5) Kad ir uzrakstīts portfolio, sāksu to uzlabot, pārļasišu un izņemšu nebūtisko, pasvītrotu atslēgas vārdus - strukturēšu tekstu, lai tas būtu viegli lasāms

Izvirzīt mērķus

Plānot īsten. un strat.

Izvērtēt

Stiprās/vājās puses

Kas palīdz/traucē

Nākamie mērķi

(dienas beigās) **Kā man veicās ar mērķa īstenošanu? Ko soli pa solim darīju, lai mērķi īstenotu?**

Es domāju, ka **mērķi man izdevās realizēt**. Lai īstenotu savu mērķi es no sākuma **noskaņojos darbam** - izvirzīju uzdevumus, kurus man jāpaveic līdz noteiktam laikam, piemēram, portfolio intelektuālo daļu es iesāku pašu pirmo, lai pabeigtu visātrāk, jo nodošanas termiņš bija otrdienas plkst.14:00 - no sākuma es apskatījos, ko skolotāja ieteica uzlabot no iepriekšējā darba (manas darba nepilnības) **bez pauzēm izlasīju dotos avotus**, dalījos informācijā ar draugiem un sāku aizpildīt portfolio. Kad biju uzrakstījusi portfolio, **es izcēlu būtiskāko** un pārlasot tekstu, samazināju apjomu, tur kur likās, ka var bez kāda teikuma vai vārda iztikt, lai būtu konkrētāk.

Kas izdevās? Kāpēc? Kā izmantoju savas stiprās puses?

Man izdevās iekļauties laika termiņos, jo strādāju pēc plāna, kādu es ievietoju savos uzdevumos (1. izlasi pats, 2. atskaties uz izlasīto- izvelc no tā svarīgāko un uzraksti savas domas, 3. ieklausies citu skolēnu domās, 4. "izvelc" būtiskāko no tā un 5. papildini portfolio ar svarīgu informāciju.) un, manuprāt, ļoti labi izdevās veikt radošo uzdevumu, kuru mēs ar komandas biedriem veidojām vietnē "Zoom". Veidojot radošo uzdevumu mums pagāja ilgs laiks, bet šis laiks tika aizpildīts ar smiekliem, man līdz pat asarām, un tas liecina par to, ka man ļoti patika viņu veidot - **palīdzēja draugu atbalsts un pacietība, ka viņi bija ļoti atsaucīgi un spējami visu efektīvi sarunāt.**

Savas stiprās puses es izmantoju veicot atgriezenisko saiti ar komandas biedriem un veidojot radošo uzdevumu - es dalījos savās idejās un viņi savās, kas attīstīja mūsu komunikācijas spējas.

Izvirzīt mērķus

Plānot īsten. un strat.

Izvērtēt

Stiprās/vājās puses

Kas palīdz/traucē

Nākamie mērķi

Kas neizdevās? Kāpēc?

Tā kā es vidū paņēmu nelielu pauzi, tas mani izsita no domas, tādējādi es zaudēju savu galveno domu "vilcienu", un tas lika tekstu uzrakstīt ne tik konkrēti kā es to biju domājusi pirms tam. Tomēr es domāju, ka man ir izdevies atrast ļoti labu informāciju par **laikmeta** uzskatiem.

Ko plānoju darīt turpmāk (ko saglabāšu, ko mainīšu)? Kā strādāšu ar savām pilnveidojamajām pusēm?

Turpmāk mans mērķis būs līdzīgs šim pašam, jo ir ļoti svarīgi būt konkrētam, saprast **tieši** to, ko vēlies sasniegt un uz to arī iet! Es noteikti veikšu arī atgriezenisko saiti ar komandas biedriem, jo viņi man palīdz saprast, izsakot mūsu domas, kas **no visa ievāktā ir svarīgākais** - kad visi ir pateikuši savas idejas, mēs izkonspektējam, kas mums ir visiem vislīdzīgākais.

Plānoju tomēr neņemt kādu pauzi starpā, jo ļoti labi spēju no sākuma iegrimt darbā un to arī ātrāk pabeigt, lai pēc tam būtu lielāka pauze.

Tā kā es ieklausījos skolotājā kā pilnveidot savas vājas puses, es mērķi esmu sasniegusi un neko īsti nespētu šajā darbā pilnveidot, ja šo visu darbu esmu cītīgi pilnveidojusi. Protams piestrādāšu pie savas konkrētības.

ēriji	Sācis apgūt	Apguvis daļēji	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Savas mācīšanās pieredzes analīze – nozīmīgums sev un saistībā ar mācībās sasniedzamajiem rezultātiem</i>	Sava mācīšanās pieredze aprakstīta virspusēji - tā nav analīze, proti, nenotiek iedziļināšanās tajā, kā tieši mācīšanās pieredze sniedz ieguldījumu izpratnē pašam par sevi, citiem un mācību saturu. Lielākā daļa refleksijas nav saistībā ar sevis paša mācīšanās pieredzi un mācībās sasniedzamajiem rezultātiem.	Refleksija pauž centienus analizēt izpratni par to, kā mācīšanās ietekmē mani pašu, taču tai trūkst dziļuma un nav skaidras saistības ar mācībās sasniedzamajiem rezultātiem.	Refleksija ir kas vairāk par vienkāršu savas pieredzes aprakstu - tā ir analīze par to, kā tieši šī mācīšanās pieredze sniedz ieguldījumu izpratnē pašam par sevi un mācību saturu. Aprakstītā mācīšanās pieredze ir nozīmīga gan pašam, gan saistībā ar mācībās sasniedzamajiem rezultātiem.	Refleksija ir kā neliels pētījums par to, kā tieši šī mācīšanās pieredze sniedz ieguldījumu izpratnē pašam par sevi, par citiem un mācību saturu. Tā pauž ievērojamu piepūli un dziļumu. Aprakstītā mācīšanās pieredze pauž nozīmīgum pašam un saistībā ar mācībās sasniedzamajiem rezultātiem.
	2,5	5	7,5	10
<i>Veselīga paškritika un uz izaugsmi vērsta domāšana</i>	Ir izvirzīts personīgais mācību mērķis, taču tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts pavirši. Ir manāmi centieni īsi bez paskaidrojuma minēt savas stiprās un/vai vēl pilnveidojamās puses, taču nav aprakstīts, kas būtu darāms, lai sniegumu uzlabotu.	Ir izvirzīts personīgais mācību mērķis, taču tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts vispārīgi. Refleksija demonstrē spēju pašam uz savu sniegumu palūkoties kritiski, tas ir, pamanīt stiprās un vēl pilnveidojamās puses, taču nav aprakstīts, kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu.	Personīgais mācību mērķis formulēts konkrēts un sasniedzams, tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts konkrēti un izsmeļoši. Refleksija demonstrē spēju pašam uz savu sniegumu palūkoties kritiski, tas ir, pamanīt stiprās un vēl pilnveidojamās puses un secināt, kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu.	Personīgais mācību mērķis formulēts konkrēts, sasniedzams un reizē ambiciozs, tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts konkrēti un reizē detalizēti un izsmeļoši. Ir vērojama pēctecība no iepriekšējās reizes. Refleksija demonstrē spēju pašam uz savu sniegumu palūkoties kritiski, tas ir, pamanīt stiprās un vēl pilnveidojamās puses un secināt, kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu. Minēti vismaz 2 scenāriji, kā varētu savu sniegumu uzlabot

Pašvad īta mācīša nās	<i>Mērķa izvirzīšana</i>	Personīgais mācību mērķis ir vispārīgs, tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts pavisām.	Ir izvirzīts personīgais mācību mērķis, tas ir nozīmīgs pašam, taču tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts vispārīgi.	Personīgais mācību mērķis ir nozīmīgs pašam un formulēts konkrēts un sasniedzams, tā īstenošanas plāns un reālais darbs pie tā aprakstīts konkrēti un izsmeļoši.	Personīgais mācību mērķis ir nozīmīgs pašam un formulēts konkrēts, dotajā laika periodā sasniedzams un reizē ambiciozs. Tā īstenošanas plāns aprakstīts konkrēti un reizē detalizēti un izsmeļoši. Ir vērojama pēctecība no iepriekšējās reizes.
	<i>Refleksija par paveikto</i>	Ir manāmi centieni īsi, bez paskaidrojuma minēt, kas izdevās un kas neizdevās un/vai savas stiprās un/vai vēl pilnveidojamās puses, taču nav aprakstīts, kas būtu darāms, lai sniegumu uzlabotu.	Ir īsi minēts, kas izdevās, kas neizdevās un kāpēc. Minētas savas stiprās un vēl pilnveidojamās puses, taču nav aprakstīts, kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu.	Ir aprakstīts, kas izdevās, kas neizdevās un kāpēc. Refleksija demonstrē spēju pašam uz savu sniegumu palūkoties kritiski*, tas ir, pamanīt stiprās un vēl pilnveidojamās puses un secināt, kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu. <i>*kritika nav tikai negatīvs vērtējums. Tas ir <u>reāls</u> vērtējums, izceļot pozitīvo un norādot uz trūkumiem.</i>	Paveiktais aprakstīts detalizēti, tas ir, minēti konkrēti piemēri, situācijas no mācīšanās pieredzes - kā veicās, kas izdevās, kas neizdevās un kāpēc. Refleksija demonstrē spēju pašam uz savu sniegumu palūkoties kritiski, tas ir, pamanīt stiprās un vēl pilnveidojamās puses un secināt, kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu. Refleksija pauž nozīmīgumu sev. Minēts vismaz viens konkrēts scenārijs (pa soļiem), kā varētu savu sniegumu uzlabot.
		5	10	15	20
		5	10	15	20

Piemēra analīze - grupās

- Iepazīstieties ar piemēru, kā skolēniem sistemātiski mācīt pašvadītas mācīšanās prasmes!
- Vai ko līdzīgu esat darījis?
- Vai tos pašus mērķus mēģinājis sasniegt citādi? Kā?
- Kādi jautājumi pēc iepazīšanās ar šo piemēru rodas?

Jautājumi?

Uzdevums individuāli

Kādi pašvadītas mācīšanās uzdevumi un atbalsts skolēnam būtu jāpiedāvā, lai viņš konkrēto uzdevumu paveiktu pēc iespējas labāk?

Skolēns:

- **plāno** savu mācīšanos
- **uzrauga** savu mācīšanos
- **novērtē** savu mācīšanos
- **pārvalda** savas **emocijas**
- izmanto **mācīšanās stratēģijas**

Uzdevums skolēnam

Uzraksti analītisku komentāru par mākslas darbu “X”!

Analītiskā komentāra mērķis ir veidot un formulēt personīgo spriedumu par mākslas darbu, balstoties mākslas darba iezīmju raksturojumā, paust personīgo attieksmi par sev nozīmīgām tēmām/vērtībām un mākslas darbā saskatīt atsauces uz kultūrvēsturisko laikmetu.

Apjoms - ap 100–150 vārdu.

1. daļa (aptuveni 1–2 teikumi) – interpretē darba nozīmi un mērķi.
2. daļa (aptuveni 4–5 teikumi) – pamato, ar kādiem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem efekts panākts.
3. daļa (aptuveni 1–2 teikumi) – veido sakarības ar savu dzīvi, parādot nozīmīgumu sev/sabiedrībai.

Pašvadītas mācīšanās plānošana manā klasē

Uzdevums individuāli - 15 min

1. Izvēlies **vienu klasi**, ko šogad māci!
2. Izvērtē, **kuru no pašvadītas mācīšanās prasmēm** vēlies, lai viņi īpaši apgūst?
3. Aplūko mācību **tematisko plānu** - ko šai klasei mācīsi līdz pavasara brīvlaikam?
4. Izplāno, kad un kādi **uzdevumi un atbalsts** skolēniem jādod, lai viņi šo prasmi attīstītu!

Mājās: ->

Janvāris līdz marts (mājas darbs)

- **Īstenot pašvadītas mācīšanās plānu un vākt datus par šo pieredzi** - savus plānošanas pierakstus, skolēnu drabus, kritērijus un snieguma līmeņu aprakstu, atgriezenisko saiti, ko sniedzāt u. tml.
- **Sagatavot datus un stāstījumu par savu pieredzi**, mācot skolēniem pašvadītas mācīšanās prasmes.

Stāstījumā:

- Kuru pašvadītas mācīšanās prasmi/-es izvēlējos mācīt un kāpēc?
- Kādā līmenī mani skolēni bija un kur vēlējos viņus aizvest?
- Kādus uzdevumus devu, lai šo mērķi sasniegtu?
- Kā skolēniem veicās (parādiet drabus, atgriezenisko saiti)?
- Ko nākamreiz savā darbā uzlabošu, ko turpināšu tāpat?

Pašvadītas mācīšanās plānošana

1. solis: **izpēti**, ko tavi skolēni jau spēj paveikt!
2. solis: **izvērtē**, ko tu jau dari, lai attīstītu skolēnu prasmes!
3. solis: **pārdomā** un secini, ko darīt turpmāk, lai attīstītu skolēnu prasmes!
4. solis: **izplāno** konkrētu mācību situāciju un izmēģini to!

Papildus avoti

- **Raksts:** <https://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/pasvadita-macisanas-kas-tas-ir>
- **Kurss tiešsaistē:** <https://open.lv/products/edmunds-vanags-pasvadita-macisanas-ka-macit-un-macities-efektivi/>
- **Radio raidījums:** <https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/gimenes-studija/musdienas-svariga-prasme-pasvadita-macisanas.-ta-jaapgust-skolen.a137228/>
- **Pašvadītas mācīšanās ceļvedis:**
https://static1.squarespace.com/static/578397cb725e25016e66856a/t/5f7d784ebfc9a4408a0eace7/1602058405589/Pasvaditas_macisanas_celvedis.pdf
- **Metodiskais līdzeklis “Kā attīstīt caurviju prasmes?”:**
<https://mape.gov.lv/catalog/materials/70CDF87D-BC28-4809-A58C-1E65B4DD0EB6/view>
- **Video par pašvadītu mācīšanos:**
https://www.youtube.com/watch?v=7gX0o1OvCAU&list=PLlIs_n2ybYpqqPhkZ9mOIXuVj8ctQrTV-&index=5&ab_channel=Skola2030Skola2030

Šodien nodarbībā sasniedzamie rezultāti

- Aktualizēt zināšanas par pašvadītas mācīšanās teoriju.
- Analizēt pašvadītas mācīšanās uzdevumu un skolēnu darbu piemērus.
- Plānot sistemātisku pašvadītu mācīšanos kādā no klasēm, ko mācu.

Lai to paveiktu, mēs:

- atsvaidzināsim zināšanas par pašvadītas mācīšanās teoriju (kas tā ir, no kā sastāv un kādi no tās ir ieguvumi)
- aplūkosim tipiskākās problēmas, kas saistītas ar pašvadītu mācīšanos
- izskatīsim dažus mītus par pašvadītu mācīšanos
- iepazīsimies ar piemēru, kurā tiek sistemātiski mācīta pašvadīta mācīšanās
- analizēsim vienu uzdevuma piemēru, kurā nepieciešams skolēnu atbalstīt, apšvadīti mācoties
- plānosim pašvadītu mācīšanos kādā/-ās klasē, ko mācām

Nodarbībās sasniedzamie rezultāti

Janvāris

- Aktualizēt zināšanas par pašvadītas mācīšanās teoriju.
- Analizēt pašvadītas mācīšanās uzdevumu un skolēnu darbu piemērus.
- Plānot sistemātisku pašvadītu mācīšanos kādā no klasēm, ko mācu.

Janvāris līdz marts (mājas darbs)

- Īstenot pašvadītas mācīšanās plānu un vākt datus par šo pieredzi.
- Sagatavot datus un stāstījumu par savu pieredzi, mācot skolēniem pašvadītas mācīšanās prasmes.

Marts

- Sniegt citiem un saņemt pašam atgriezenisko saiti par pašvadītas mācīšanās prasmju mācīšanas pieredzi.
- Aanalizēt savu pieredzi attiecībā pret pašvadītas mācīšanās teoriju.
- Plānot nākamos soļus pašvadītas mācīšanās prasmju mācīšanā saviem skolēniem.